

[Falk Hansen.]

ved samrådsbehandlingerne rundt omkring i landet. Men alligevel er det, som også flertallet af kommissionens medlemmer giver udtryk for, noget, som må kræve overordentlig store overvejelser, og her spiller vel også nyskabelsen om 12 ugers fristen ind, der kan gøre det vanskeligt tidsmæssigt at nå denne ankeinstans.

Personlig mener jeg som allerede nævnt, at det ville være mere rigtigt at indføre fri adgang til afbrydelse af svangerskab, men justitsministerens forslag må da betragtes i hvert tilfælde som et skridt på vejen, om end jeg synes, man burde være gået længere. På mit partis vegne kan jeg imidlertid tilsige støtte til et fornuftigt og et godt udvalgsarbejde, som kan medvirke til at klare nogle af de problemer, som ligger i det foreliggende forslag, og som kan medvirke til at løse dette for mange af de mennesker, det rammer, overordentlig vigtige spørgsmål.

Lis Møller: Det af regeringen fremsatte forslag til lov om svangerskabsafbrydelse er udtryk for en stærk liberalisering i forhold til gældende lov. Forhåbentlig vil forslaget medføre en nedgang i antallet af illegale svangerskabsafbrydelser. Dette er i sig selv meget vigtigt, fordi forslaget i de ulykkeligste tilfælde af nød hjælper, hvor den nugældende lovgivning ikke strækker til, selv ikke med den praksis, som i årenes løb er bygget op i henhold til gældende lov.

For mig at se må den udvej, som lovforslaget nu åbner mulighed for, være den allersidste udvej for den enkelte kvinde. Svangerskabsafbrydelse skaber ikke lykke. Svangerskabsafbrydelse er ikke nogen bagatel; den medfører næsten altid psykiske vanskeligheder. Jeg tror egentlig aldrig, at en kvinde har fortrudt en fødsel, men mange har fortrudt en svangerskabsafbrydelse.

Siden den nugældende svangerskabslovs vedtagelse, og siden vi i sidste samling drøftede spørgsmålet, er der fremkommet en lang række nye præventive midler, flere er på vej, og man er begyndt at spore deres virkning. Fødselstallet er fra 1966 og indtil i dag dalet meget kraftigt, fra 88.000 til 70.000 børn om året. Nu er der på ny konstateret en svagt stigende tendens. Nedgangen skyldes utvivlsomt et bedre kendskab til og brug af prævention — den påbe-

gyndte stigning, at familier i dag langt bedre planlægger familieforøgelsen og gennemfører planlægningen.

Antallet af kvinder, der søger mødrehjælpen om svangerskabsafbrydelse, har i en del år ligget konstant på et sted mellem 7.000 og 10.000 årligt. I Københavnsområdet er der konstateret et betydeligt fald i ansøgenes tal, fra 1967-68 til 1968-69 på 16 pct., og det er utvivlsomt p-pillen og spiralen, der er årsag til nedgangen. Nye præparater som a-pillen, der i indtil 4 dage efter besvangeringen hindrer ægget i at sætte sig fast, det nye præparat, der udstøder det befrugtede æg, og p-sprøjten, der kun skal gives én gang hvert kvartal, er på vej. Når de nye, gennemprøvede midler endnu ikke har indhentet abortproblemet, skyldes det utvivlsomt, at de nye, effektive midler ikke har fået tid nok til at virke. Endelig er der konstateret et betydeligt fald i de spontane aborter, altså også de illegale aborter, på københavnske hospitaler. Derfor havde jeg gerne set, at denne linje ikke var blevet brudt, hvad jeg er bange for kan ske med en for stærk liberalisering.

Når de uønskede svangerskaber ikke trods effektive midler endnu er forsvundet totalt, kan der naturligvis være mange grunde. Væsentligt er nok, at kun 20 pct. af kvinderne i den fødedygtige alder bruger de sikre midler. Læger kan fortælle, at ved de fleste uønskede graviditeter har de pågældende brugt mindre gode eller slet ingen beskyttelsesmidler. Læger kan også fortælle, at ganske unge kvinder blot lader stå til og slet ikke bruger nogen metoder, også selv om de kender dem. Det er en af grundene til, at jeg er skeptisk med hensyn til en for stor liberalisering af gældende lov. Det kan nemt føre til, at ansvarsfølelsen svækkes, specielt hos den del af de unge, der ikke tager det så nøje med prævention. Mange vil ræsonnere: vi kan bare få barnet fjernet.

I al liberaliseringsglæden synes jeg ikke, man må glemme, at det ikke er en blindtarm, der er tale om. Man må heller ikke glemme, at abortindgreb ikke er noget ufarligt. Kunne man blot opdrage kvinder i den fødedygtige alder til at anvende prævention, ville spørgsmålet om abort ikke være noget problem, og jeg efterlyser her en statsreklamerings for familieplanlægning i lighed med den svenske.